

EKSAMEN

BOKMÅL

DATO: Torsdag 26.11.2015	TID: 0900-1300	OPPG. SIDER: 2	VEDLEGG: 0
FAGKODE: AR101015	FAGNAVN: Grunnleggende Matematikk		

HJELPEMIDLER:

Kalkulator
Lærebok og formelsamling

ER DET TILLATT MED NOTATER I HJELPEMIDLER? JA NEI

NOTATER I SPRÅKORDBØKER ER IKKE TILLATT

VIKTIG:

- START PÅ NY SIDE FOR HVER OPPGAVE!
- BESVARELSEN **MÅ** SKRIVES MED BLÅ ELLER SVART KULEPENN!
- STUDENTEN MÅ SELV KONTROLLERE AT ANTALL SIDER/VEDLEGG
STEMMER.

Oppgave 1

- Løs likningen $(x + 1)(x - 2)(2x - 6) = 0$.
- Faktoriser polynomet $4x^2 - 28x + 48$.
- Løs ulikheten $\frac{x - 2}{-x + 4} \geq 1$.

Oppgave 2

En bedrift produserer og selger x enheter av en vare per uke. Ved aktuelle produksjonsvolumer er kostnadsfunksjonen $K(x) = x^2 + 735x - 36$ og enhetsprisen $p(x) = 759 - x$.

- Sett opp et uttrykk for funksjonen $P(x)$ som angir bedriftens profitt (overskudd i kr) ved produksjon av x enheter og skriv funksjonen enklest mulig.
- Bestem profittmaksimum, antall enheter bedriften må produsere per uke for å oppnå maksimal profitt.

En annen bedrift produserer og selger x enheter av en vare med kostnadsfunksjon som ved aktuelle produksjonsvolumer er $C(x) = 3x^2 + 226x + 2700$.

- Bestem funksjoner som angir grensekostnaden $C'(x)$ og enhetskostnaden (gjennomsnittskostnaden) $A(x)$ i denne siste bedriften.
- Bestem antall enheter x som gir kostnadsoptimum, altså lavest kostnad per enhet.

Oppgave 3

En funksjon f er gitt ved $f(x) = 2x^3 - 18x^2 + 30x + 1$.

- Bestem $f'(x)$, den deriverte til $f(x)$.
- Bestem x -verdien til topp- og bunnpunkt for f -grafene. Avgjør hvilken x -verdi som gir topp- henholdsvis bunnpunkt.
- Bestem skjæringspunktet mellom x -aksen og den rette linjen som tangerer f -grafene i punktet $(0, f(0))$.

Oppgave 4

En rett linje l har stigningstall 5 og går gjennom punktet $(1, 20)$.

- Bestem likningen for linjen l .
- En annen linje m går gjennom punktene $(2, 40)$ og $(3, 30)$. Bestem likningen for linjen m .
- Bestem x -koordinaten til punktet der linjene l og m skjærer hverandre.

Oppgave 5

Arne investerer 200 kr og får 20% rente per år.

- Bestem hva Arnes beløp vil ha vokst til etter 27 år ved årlig forrentning.
- Bestem hva Arnes beløp vil ha vokst til etter 27 år ved kontinuerlig forrentning.
- Bruk logaritmeregning til å bestemme hvor lang tid det tar før Arnes beløp er firedoblet ved årlig forrentning.
- Per investerer 2000 kr og får 20% rente per år, årlig forrentning. Pål investerer 1000 kr og får 20% rente per år, kontinuerlig forrentning. Hvor lang tid tar det før begge investeringene har samme verdi? Inntil ett års feilmargin godtas i svaret.

Oppgave 6

I en uendelig geometrisk rekke er første ledd lik $a_1 = 16$ og kvotienten er $\frac{1}{2}$.

- Bestem rekkens niende ledd a_9 .
- Bestem summen av den uendelige geometriske rekken.

En annen geometrisk rekke er gitt ved $16 + 16x^2 + 16x^4 + \dots$.

- For hvilke verdier av x vil denne rekken konvergere?
- Bestem et uttrykk som gir summen s av denne siste uendelige rekken når den konvergerer.
- Finnes det en verdi av x som fører til at rekka får sum 4?
- Bestem ved logaritmeregning antall ledd i rekken en må ta med for at summen skal bli 21 eller større, dersom $x = \frac{1}{2}$. Svaret må utledes - det er ikke tilstrekkelig å prøve seg fram.

Oppgave 7

- Deriver funksjonen $f(x) = (2x + e^x)^5$.
- Deriver funksjonen $f(x) = (e^x + 1)(x - 1)$.
- Deriver funksjonen $f(x) = \frac{x}{1 - x}$.
- Løs likningen $(\ln x)^3 + 36 \ln x = (\ln x)(\ln x^{13})$.